

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пом.
Конт. почт. шаян. 504-050.
Львів, 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Вісрічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, фран-
ції, Голландії, Бельгії 20 фр.
фр. Чехословаччині 30 ч. к.
— в усіх прочих краях по
7-50 зол.

Телеф. Редакції: 219-41.
Друкарня: 229-28.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Польський ксьондз бе українського священника кулаками в груди!

Пишуть нам:
Завідатель римо-кат. парохії в Рожнітові
ксьондз Міхал Шенх узурпує собі права бутно-
го шляхтича, якому мусить ухажувати все без-
гартно, навіть коли йде про перетягання дітей на
науку римо-кат. релігії при допомозі кулаків, ви-
мірює у груди українського священника!
Дня 28. жовтня ц. р. влетів ксьондз Шенх до
1-ої класи семикласової школи в Рожнітові, де
мусив гр.-кат. релігії від о. декана Костюк Василь,
і став насильно тягнути на науку римо-кат. ре-
лігії першу з краю дитину, і в церкві хрещену і
українських родичів, Дмитришина Федя. Не по-
важав ві плач дитини, ні вставлювання о. Ко-
стюка, бо ксьондз Шенх так шарпав дитину, що
порвав на ній рукави. А коли о. декан Костюк,
похитуючи головою в дверях, заявив кс. Шен-
хові, що це не по душпастирськи, то ксьондз
Шенх кинувся на о. Костюка з кулаками та по-
чав його бити в груди!

Свідком тої сцени, крім цілої класи дітей,
була учителька п. Погорілес.
Цей нечуваний випадок є тільки дальшим
етапом рознуданості кс. Шенха. Від айт втру-
чується він насильно до справ гр.-кат. парохії,
що було причиною різних непорозумінь з гр.-
кат. парохіями, при чому не обходиться і без по-
нижування гр.-кат. обряду в проповідниці в ко-
стелі. Останній його виступ прибран не тільки
зухвало-провокаційний, але й дикий характер.
Запитуємо світську й духовну владу, і гр.-
кат. і римо-кат. обряду, чи схотять подкавитись
Шенхом, щоб покласти край його буті. Його
тактика є великим згіршенням у школі, а в мі-
сті й окрузі може викликати небажані фермен-
ти, які певно не причиняться до нормалізації
відносин у Рожнітові, тим більше, що останній
напад кс. Шенха до живої душі порушив усе
українське громадянство.

Церковне майно (внутрішні урядження цер-
кви, ризи, білля, свічки) віддане в опіку
й завідування Всч. оо. парохії повинно бу-
ти безумовно обопечене від крадежі —
влому і від огню в

ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Хуліганські оборонці загарбаного і розтраченого Народнього Дому.

Львів, 30. жовтня 1936.

Тільки вчора реферували ми на цьому місці
польську летючку бти напіс фінктивних чи таких
зовсім неіснуючих москвофільських організацій
в якій вони діяли так далеко, що українську на-
цію звели до „парції“, яка „зродилась в останніх
десятиліттях минулого століття“, — а вже мож-
на зареєструвати новий подяг того самого „рус-
ского“ табору: підчас учорашнього засідання
тимчасового виділу Народнього Дому вдерлось
до кімнати кіляманцятых „руських“ молодців і
— відчитавши „заявление“ (в російській мові) в
обороні „дравного влечення“ Народнього Дому
— обкидали присутніх двох членів управи украї-
нців та інж. Вельпля яйцями і з мінами героїв
вийшли з кімнати; за хвилину один з них верну-
ся, книгу писане „заявление“ на стіл та перепро-
сив п. Вельпля (яке українською мовою, бо по
російськи ніодина з тих молодців напевне не
вміє). Попит на героїв і героїські подвиги у мо-
сквофілів такі великі, що самі ті молодці негай-
но розтелефонували свій подвиг до всіх поль-
ських часописів, бе навіть передали „Веків Но-
вому“ своє „заявление“: очевидно, що всі „Ку-
рієрки“ і „Вєки“ спочутливо стягались до вся-
кого і чийогоньбудь подвигу, аби тільки він був
звернений проти українців.

Виступ гуртка „руських“ молодців не пер-
ший і напевне й не останній. Це маленький епі-
зодик, у роді таких героїств, як напр. вибілі
кілька днів тому шибн у помешканні пароха Во-
лоської церкви, чи дальший напад „руського“
комісара Народнього Дому на членів редакції
„Діла“. Нічого й дивуватись; пев у дусі тої схід-
ної культури, яку так обожують галицькі „рус-
кі“, пев методи, що їх приносять з собою єдино
авторитетний для них вітер зі сходу. Нічого теж
дивуватись таким проявам енергії того табору,
який в ніякому іншому напрямку своєї енергії
проявляти не може: чи в ділній праці коопера-
тивної, торговельної або промислової ініціативи
й підприємчості, в роботі освітній чи навіть
харитативній — де, на якому полі свізна творча
та продуктивна здібність москвофілів? А що не
теж явище природне й логічне, бо табор, відо-
ваний від народу, від життя, від живого процесу
житих ідей, — табор, закований у штучних та
життєво й історично анахронічних доктринах не
може бути творчий і конструктивний, — то за-
лишається тільки палка і камінь, як єдиний ви-
яв існування. Жалюгідний вияв безсилності.

Зате летючка „старих“ москвофілів і явчий
бій „молодих“ — кидають знову жмуть світла на
справу Народнього Дому, ту „справу“, яка роз-
рослась уже дійсно до розмірів апокаліптичного
звіра. Обидва ці останні, членські самі собою,
випадки підкреслюють стару правду: незорман-
ної і протиприродної ситуації Народнього Дому,
в якому і в справі якого взагалі щонебудь мають
говорити москвофіли. Гурток одиниць загарба-
у свої руки народню фанатію: гурток підірва-
них від життя і народу одиниць свинячих був у

Знову забороняють християнське поздоровлення!

Ще добре не прогомніла справа заборони
християнського поздоровлення в селі Явірні
Нового Торгу, а вже довідуємося, що учи-
тель кажуть шкільним дітям у селі Шавне і Луб-
ка у Смітчині ажувати, замість дотеперішньо-
го християнського поздоровлення, при вході й
виході зі школи поздоровлення: „Дзень добри
дні!“ й „До відсєня пану“. Свідомі громадяни

побоюються — арештою зовсім слушно — за
своїх дітей, бо вони дуже добре знають, до чого
таке веде! Цікаві також, чий це розпорядок?
Що ще гірше: в Лубкові учителька польза
змушув українські шкільні діти молитись по
польськи!
Чи знає про це шкільний інспекторат у Ся-
ноці?

Совітські генерали, танки і вояки в Еспанії.

ТОЛЕДО, 30. 10. ПАТ. Під Ілескас попало в
дзень понад 120 червоних вояків. Вони оповіда-
ють, що від 4-ох днів переняв Командування ге-
нерал, який говорить лише по російськи; його
прикази перекадає на еспанське секретарка, мо-
лода москвока.

ЛЯ КОРУНЯ, 30. 10. ПАТ. Офіційний комуні-
кат нам, командування стверджує, що на відтин-
ку Торрехон Сасена сильні червоні відділи за-
ймали нац. позиції; у наступі брало участь 40
совітських танків, що їх провадили совітські во-
йки. Наступ відбито, полагло сотки червоних. В
руки нац. військ попало 13 танків.

СССР КУПУЄ ПОМАРАНЧІ...

МАДРИД, 30. 10. ПАТ. Представник мітва
рліництва заявив, що уряд СССР зобов'язався
купувати від листопада до січня по 250.000
сирин помаранч що тижня.

БЕЗНАДІЙНЕ ПОЛОЖЕННЯ МАДРИДУ.

БУРГОС, 30. 10. Амас. Цивільні гвардисти, які
тікли з Мадриду, оповідають, що оборона мі-
ста але зорганізована. Між червоними енергія,
теперішні; вони не мають артилерії. Останнє бом-
бардування зовсім адеморлізувало оборонців
Мадриду; летюська бомба убила 10 осіб, рани-
ла понад 10. За останні дні розстріляли кілька
десятків осіб.

ДАЛЬШЕ БОМБАРДУЮТЬ МАДРИД.

ТЕНЕРІФА, 30. 10. ПАТ. Нац. летуни збом-
бардували вчора залізні двірці у Мадриді в хви-
ли, коли кілька поїздів з міліціонерами відлі-
зали на фронт. На відтинку Ескуріяло зістріле-
но 2 червоні літаки.

КОМУНІКАТИ НАЦІОНАЛЬНОГО КОМАНДУ- ВАННЯ.

БУРГОС, 30. 10. Амас. Червоні завзято зата-
кували армію ген. Варелі, щоб віданскати шляхи
і залізничне полування Мадриду з Аранхуезом,
але їх відкинуло, поцібно як наступ червоних на
Торрехон і де ля Кальсада; полагло там 250 чер-
воних і упав один з червоних літаків, що брали
участь у наступі. Нац. літаки збомбардували лет.
майдан Гетафе й укріплення біля Мадриду.

СЕВІЛЛЯ, 30. 10. ПАТ. На північному фронті
нац. війська проявляють оживлену діяльність на
відтинку Тієнці. — Кольона ген. Москерда посу-
нулася помітно в налізні Гвадалхари. На фронті
Толедо відбили кілька червоних.

ЛЯ КОРУНЯ, 30. 10. ПАТ. На відтинку Теру-
ель нац. війська зідбили наступ червоних з ве-
ликими втратами, на фронті Ескуріяло нац. літа-
ки переслідують червоних, що тідсугують на
Мадрид. Чимало міліціонерів перейшло до нац.
військ.

БУНТ ЕСПАНСЬКИХ МОРЯКІВ.

БУЕНОС АЙРЕС, 30. 10. ПАТ. Частина зело-
ги есп. корабля „Кабо Сан Антоніо“ абунтувала
проти старшин; п'яниця арештувала коло 100
моряків, на яких вказали старшини

АМЕРИКАНСЬКІ ЛІТАКИ В ЕСПАНІ?

ВАШІНГТОН, 30. 10. ПАТ. В політичних ко-
лах викликала сенсацію вістка, чемовби до Мад-
риду доставлено 15 літаків. Міністерству торго-
лі про те нічого не відомо. Державний департа-
мент наказав мадридському амбасадорові пере-
вести слідство

Нині в суботу у
Великій Театрі

ПІГМАЛІОН

знаменита комедія
Г. Б. Шова

Даліше нота характеризує еспанські фашизм: Він не має нічого спільного з італійським ані з німецьким, що зрештою його йже не оправдує. Є це головню військовий режим під впливом фанатизму духовенства та з метою боронити давніх прав. Еспанія — має боротись за свободу і домагаться моральної підтримки світа проти „філі варварства в цих нинішніх часів“, що заливає Еспанію.

ЗА ЗЕМЛЮ БАТЬКІВЩИНИ.

Реферат, виголошений на протестаційних зборах українського Львова дня 15. ж. м.

Запас великочасинської землі, по відрахуванню культур вилучених апід парцеляції і по відрахуванню землі, яку мають право залишити за собою сучасні земельні власники до власного ужитку, дійшов у приватних маєтках до 1,600.000 га, в маєтках держави й Церкви при-близно 338.000 га, з чого на площині Церкви враз-близно 155.000 гектарів не більше 155.000 гектарів з категорії великочасинської. (Господарства по-верх 50 гектарів).

Коли пригадаємо собі, що до землі мають право не тільки селяни, але й пр. учителі, а також синагогальні установи й школи, то для заспокоєння голоду землі 1 мільона господарств і 5 мільонів душ сільських пролетарів а дальше двірської служби й арендаторів, було вже в 1921. році тільки коло 1,600.000 га!

На тлі тих цифр у всій жахливості виступає тривожне питання перенаселення українського села.

Питанню аграрного перенаселення присвячує перші сторінки своєї основної праці про земельну реформу визначний знавець аграрних відносин в Польщі кол. міністр земельних реформ проф. Витовт Станевич. В його студії: „Dwa lata pr. ac nad przebudowę ustroju rolnego w Polsce” знаходимо образ інтенсивності перенаселення українських земель, який далеко перевищує за-галляно державні пересічі і рівняється, коли йде про відношення числа голов до ужиткової ріл-ничої площі в Галичині, такому ж самому відно-шенню в корінній Польщі тільки в краківським і великопольським воєводствах.

Виходило би, що для визначного перене-сення польських областей можна знайти землю в корінній Польщі. Для перенаселення українських областей через меншу українську національну територію, не можна булоб знайти землі на цілій українській національній території.

Господарські відносини на сході в Польщі багаті гірші як на заході вже в самій ділянці се-лянського землеволодіння, розпиленого в надмірі одиничних селянських господарств. А всеж не треба забувати, що й видатки плодів з гектара в напрямі зі заходу на схід меншають, опадаючи часто нижче загально державної пересічі ви-датку головних чотирьох родів збіж і картопель.

Голод землі на Сході йде в парі з фізичним голодом і є його причиною, бо знеможений люд не є у спроможності піднести себе культурно і кори-стати з фахової освіти та бути учасником хлібо-робельського поступу. А на Сході Польщі лежить киша Батьківщина...

Спробуємо відтворити собі дійсність украї-нського села у перекрою його землеволодіння на підставі поодиноких категорій господарств та його сирого доходу і доходу в готівці.

Пересічне галицьке село скупчує яких 250 господарств. Вони розподіляються на господа-рства халупничі і карлуваті від 0.5—2 га числом около 170; малоземельні від 2—5 га числом около 20 і великоселянські (з правилами не-хлопські!) 1—2 господарств.

Вражає нас тут надмір господарств несамо-стійних, якби за такі вважати тільки дві перші категорії господарств до межі 5 га площині.

Маючи на увазі загальну площині рілничих ужитків села (около 1000 гектарів) і пересічний галицький дохід бруто з гектара бачимо, що в добу найкращої рілничої кон'юнктури з року 1927-28. — як це висвітлюють обчислення Пу-лавського інституту для перевірювання економіки рілничих господарств (праці Цуржикта) — дохід бруто галицького села колихався від вартості 500.000 до 600.000 золотих річно.

В доходи бруто галицького села категорія халупничих карлуватих господарств (170 родин!) партиципує вартістю 70.000 до 100.00 золотих.

Малоземельні партиципує вартістю около 250.000 зол., середні селянські 200.000 зол., а ве-ликоселянські коло 50.000 золотих.

У сирім доході скупчуються вартості, які призначені є до особистого і річового спожиття у власнім домашнім і сільським господарстві (са-мозасоблення села!) і до збуту на ринку.

Якщо samozasobлення прогнати майже 55 пр. вартості сирого доходу, то на ринок вихо-дить 45 пр. продукції села. Зі збуту її впливало на галицьке село в добу 1927-28. коло 240.000 зо-лотих (40.000 зол. зі збуту збіжжя й паші а 200.000 зі збуту годівельного господарства).

Від року найвищої кон'юнктури досі з причи-ни спадку цін на продукти сільського господа-рства вплив готівки на село в році не дав більше як 80.000 до 90.000 зол. на поверх 1250 голов рілничої людности. Тут потреба підкреслити, що найнижча категорія господарств майже не має нічого на збут, хіба збуває дещо коштом власного вже недоїдання, а просто хронічного голодування.

Трагічна це картина! Майже 70 пр. селян-ських родин випрацьовує на своїй землі скупі адименталію. Без бічних заробітків на двірській землі, яка мала би тепер бути сколонізована, без таких самих заробітків у сусідів селян чи при пу-бличних роботах 7/10 селянських родин не огля-дало би взагалі гроша! А решта тих 30 пр. чи вона може дозволити собі на більшій особистій ви-датки, коли гріш забирають вірителі задовженого

Лискучо — білі
зуби дасть вам
Odol
ПАСТА ДО ЗУБІВ

села, коли гріш йде на покриття зростаючих пу-бличних тягарів і дошкульних адименталію кар, що впливають із спеціальної системи прав-ління.

Волинське чи поліське село, хоч має дещо кращий розподіл землі, не стоїть краще від га-лицького, бо там меншають видатки плодів з гек-тара, обнижується помітно вартість сирого до-ходу селянських господарств, росте квота потреб samozasobлення, падає доплив готівки на украї-нське село.

Чи ж супроти такої дійсності — дійсності господарської і соціальної на українським селі, чи радше селі на українській національній території, можна знайти господарські основи колонізації? Колиж колонізацію мають вести з політичних причин, то була би це дуже короткозора політика, політика вульгаризації села з усіма її неминучими а шкідливими не тільки для українського народу наслідками...

(Палі буде).

Юліян Пааликовський.

ШЛЯХ ДО ДОБРОБУТУ.

Призбирування капіталів поступає різними дорогами, однак найважливіша з них — це ошад-ність. Звичку суспільності до ошадности вважа-ють всюди — без ріжниць політичного чи госпа-дарського устрою — за найвище завдання народ-ного характеру. В капіталістичній Англії король Едвард VIII. зараз по вступі на престіл об'яв про-текторат над ошадностевою народньою акцією. У Сполучених Державах річ річно святкують не день ошадности, але тиждень народньої ошадно-сти, з участю влади, шкіл та суспільних організа-цій. Майже у всіх краях засновують шкільні Каси Ошадности, згідно з мудрою засадою, що там, де дитина ошаджує, ошадністю цікавиться ціла родина.

У вицілюванню ідеї ошадности наша су-спільність старалася дорівняти іншим краям. Вже нині тип ошадника закоринився у всіх колах нашої суспільності. Цей факт треба приписати в переважній мірі піонерській праці П. К. О. на полі поширювання ідеї ошадности. Що 14-ий гро-мадянин має тепер ошадностеву книжечку П. К. О., не кажучи вже за інші ошадностеві інститу-ції. При П. К. О. засновано понад 8.000 Шкільних Кас Ошадности, які згуртували приблизно 600.000 молодих ошадників.

2,200.000 ошадностевих книжечок, 72.000

чекових конт., приблизно 850 мільонів вкладів, 27 1/2 мільярдів золотих чекових оборотів, в чому 21 мільярдів золотих безготівкових оборотів, 119.000 поліс на загальну суму обезпечення 179.000.000 золотих, 190.000 виплат і виплат ден-но — оце наслідок довіри, яким тішиться П. К. О. серед широких кол суспільності — наслідок пруж-ности і найбільш новочасної організації, легко-сти і ріжнородности форм ошаджування.

Таким величезним капіталом розпоряджає П. К. О. і через те стала рівночасно найповажні-шим джерелом довгочасного кредиту.

Дорогою скупки облігацій і заставних листів Б. Г. К., П. К. О. уможавлює кредит для проми-слу, торгівлі та ремесла, для комунальних кас ошадности і кредитових кооператив. Через скуп облігацій і заставні листи П. К. О. поширює ви-гляд кредиту для рілничства. Через скуп застав-них листів кредитових земельних і міських това-риств П. К. О. поширює кредитову діяльність ін-ституцій гіпотечного кредиту на терені міст і сіл. Кредити, які вона призначає на господарське життя доходять до 550 мільонів золотих, не гово-рячи вже про кредити, які дає П. К. О. безпосе-редньо господарському життю у формі вексельних позичок, позичок під застав вартісних паперів і т. п.

Французьке робітництво проти комунізму і страйків.

ПАРИЖ, 30. 10. ПАТ. У Ген. Конфедерації Праці промітне невдоволення проти діяльності комуністичної партії на терені фабрик та проти організування робітничих комуністичних яче-йок. Між проводом Ген. Конфедерації Праці та комуністичними вождями часто доходить до непорозумінь, а через те продовжуються кон-флікти і вибухають страйки саме тоді, як Ген. Конфедерація Праці доходить до порозуміння в урядом і намагається спільно успокоїти робіт-ництво. Не диво, що один з визначних діячів Ген. Конфед. Праці навіть видвинув конкретне домагання, щоб комуністична партія зобов'язала залишити ту акцію і залікдувати фабрич-ні ячейки, а принайменше, щоб наказала їм ша-нувати рішення поодиноких синдикатів.

АРЕШТУВАЛИ НАЧ. РЕДАКТОРА „АКСІОН ФРАНСЕЗ“.

ПАРИЖ, 30. 10. ПАТ. Арештування нач. ре-дактора „Аксіон Франсез“ викликало велике враження у правих колах. Він дав себе арешту-вати без протесту і визвав приятелів, щоб затри-мали спокій.

ДАЛЬШІ СУТИЧКИ.

ПАРИЖ, 30. 10. ПАТ. Після віща франц. су-спільної партії (де ля Рока) дійшло до проти-маніфестацій; легко ранено 10 осіб, арештова-но 7.

В УКРІПЛЕНІ СМУЗІ.

ПАРИЖ, 30. 10. ПАТ. Міністер нац. оборони Далаліє звиджує зі шефом ген. штабу ген. Га-меленом планів укріплення.

Еспанська справа перед льондонською палатою громад.

ЛЬОНДОН, 30. 10. ПАТ. На вечірньому засі-данні палати громад лідер лейбуристів Етлі зазначив, що неїтервенція збанкрутувала і вияви-лася значайною фарсою. Постійні уступки де-мократії перед погрозами ворогів не забезпечать безпеки В. Британії.

На те преч. Болдуїн відповів, що було міцна запобігання порушенню неїтервенції з обох бо-ків, та були це занадто дрібні події, щоб В. Бри-

танія могла закинути політику неїтервенції. Вистка, немовби 700 італійців причаило на од-ному з Баlearських островів, виявилася не-правдивою. Дуже небезпечно булоб для Європи взяти участь у боротьбі комунізму з фашиз-мом; ті два напрямки є зовсім чужі для Англії.

Нинішньої резолюції не оголошено, дискусія по-кінчилась без голосування.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Французький уряд поручив рухомій гвардії хоронити транспорти вугілля.

Представник британського міністерства за-кордонних справ заявив у палаті громад, що вони закінчили договір неїтервенції, до Еспа-нії вивезено лише 25 скоростріля, замовлених ще минулого року, та 7 комунікаційних літаків.

Абінський вожд рас Ікуру дістався до не-воді пламен Галла.

І на польських землях українські учителі небажані.

Кожна кураторія улаштує на ваканціях спеціальні курси для учителів своєї округи, щоб підготувати їх до реалізації нових програм. На одному такому курсі у краківській окрузі візитатор гостро виступив проти українських учителів, кажучи, що між польськими учителями є теж учителі іншої національності. Вони не зміють розвинути почувань у польської молоді. Такі учителі не мають ніякої вартості і їх тримають на посадах лише з толеранційних оглядів. Свою промову візитатор закінчив такими словами: „Такий учитель не розуміє оточення“.

Можливо, але чи польський учитель з Познанщини або з інших земель корінної Польщі розуміє середовище українських дітей? Чи бо-

дай хоче зрозуміти? Ні! Єдиною правильною розв'язкою було би забрати — і то негайно — всіх польських учителів з українських земель назад до корінної Польщі та перенести українських учителів з земель польських на українські. За таку розв'язку українські заточенці були б дуже вдячні.

В описаному випадку дивує нас те, що високий педагог так зневажливо висловлюється про працю українських учителів, які все й всюди збирають за ту працю похвали. Ми — на жаль — не можемо з цензурних оглядів спинитися основніше над „культуртрегерською“ працею польських учителів на українських землях. А мали б ми неодноразово сказати!

Перед реформою ґрунтового податку.

НЕЧУВАНА БАЙДУЖІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА.

Вже від року переводять класифікатори у прискореному темпі з доручення, повітових класифікаційних комісій класифікацію ґрунтів, щоб зреформувати ґрунтовий податок. І ось доходять до нас вістки, що наш хліборобський загаль зокрема наша інтелігенція та установи, що безпосередньо зацікавлені у хліборобських справах, майже зовсім не звертають уваги на цю, таку важку для хліборобів акцію. Оповідають нам, що класифікатори вже були на полях по селах і ніхто зі селян навіть не звертав уваги на те, чого вони ходять по полю. А тимчасом вони переводять класифікацію ґрунтів до реформи ґрунтового податку.

Дотепер по селах нарікають на несправедливий ґрунтовий податок. Кажуть, що дідичі за цю саму землю платять менший, а селяни більший податок, бо мовляв, дідичівську землю класифікували нижче, селянську вище. Це було тому більше як 70 літ. Хліборобські товариства почали домагатися, щоб перекласифікувати ґрунти і зреформувати податки. Сойм прийняв дня 26. березня 1935. р. закон про класифікацію ґрунтів для ґрунтового податку на те, щоб наперед перевести класифікацію і достосувати податки до класифікації ґрунтів. Ця акція буде важна десятки літ, не тільки для нас, але ще більше для наших дітей, внуків, правнуків. І кому тепер скласифікують

ґрунти за високо, буде платити він та його нащадки високі податки. Чому ж така байдужість у цій справі?

Політикою, високопарними гаслами і резолюціями займаємося дуже часто, але цікавимося дуже мало важними справами як ґрунтовий податок, меліорація заходами Хліборобської Палати, комасація заходами старостів і воевідств і такими подібними життєвими, пекучими та реальними потребами села. Ще трохи цікавимося парцеляцією. І так, мовляв, продають тільки кольтоністам, отже шкода заходів. Так далі не може бути!

Ми мусимо самі зацікавитися цими справами і зацікавити ними хліборобів. За мало складати все на „Сільський Господар“, бо він не має ані великих фондів, ані таких людей, щоб могли ці справи живим словом по всіх селах висвітлити і ними кермувати. Цими справами мусить зацікавитися та їх допильнувати весь український загаль, як загально-національну справу. „Сільський Господар“ висвітлює і так ці справи своєчасно у своєму органі „Сільський Господар“ та в окремих своїх виданнях: книжках і календарях „С. Г.“

Отже тепер такою найпекучішою справою є класифікація ґрунтів. „Сільський Господар“ подбав, щоб по класифікаційних комісіях були теж представники українських хліборобів. „С. Г.“ писав не раз про це у час. „С. Г.“ та видав окрему книжку „Класифікація ґрунтів“ (коштує 1.25 зол. з пересилкою). Але це за мало. Справу мусить допильнувати в першу чергу низовий і повітовий провід. Вони мусять освідомити селян, які їм права застерігає закон і як мають доходити своїх прав. Запізно такі справи боронити на комісіях. Їх слід допильнувати на ґрунті, коли класифікатор ходить по полі, а опісля писати протокол у канцелярії в селі та коли його підписує солтис і двох сільських радних. Ось тоді

Батьку!

Не жалій одноразового видатку 5 зол. для добра своєї дитини, і заперемо руй для свого сина чи донечки

„СВІТ ДИТИНИ“

який стане для неї справжнім приятелем і любинцем!

Пиши на адресу: Львів, Зіморевича ч. 2.

1949 Числа ознакові висилаємо безплатно. 2-?

А. ЕФІР.

ФОТОГРАФІЯ КРАСУНІ.

Льорд Вімблей задзвонив за своїм приватним секретарем дуже схвилюваний. За хвилину відчинилися обиті двері і до кімнати, де за великим стилевим столом сидів льорд, увійшов пан Сміт.

— Пане Сміт! — крикнув льорд — Погляньте на цей образ! — і підсунув під його очі останнє число ілюстрованого журналу. Була це фотографія досить мало одягненої жінки.

— Гм! — подумав секретар, бо не знав, чи має обуритись чи дати вислів своєму захопленню.

— Отже як, пане Сміт? чи подобається вам ця жінка? — спитав льорд нетерпеливо.

— Гм! — ще раз вагався секретар, — на жаль лише цієї жінки закриті маскою... Але як брати під увагу її будову, то не можна сказати, що вона негарна.

— Не можна сказати, що вона негарна! — попав у лоть льорд Вімблей. — Пане Сміт, ви не розумієтеся зовсім на жінках! Пригляньтеся тільки добре цим чудовим плечам, цим виниженим рукам, лініям... А це оксамитне волосся! Чи треба вам аж обличчя, щоб сказати, що ця дама — а може і дівчина — це втілення янгола в людській подобі?

Сміт мусів погодитись із своїм хлібодавцем:

— Маєте найповнішу рацію, мільорде, але підпис під фотографією „Леді Ікс“ вказує на те, що це псевдонім.

— Ця ваша увага дуже глибока, бо я досі не

налибував прізвища „Ікс“. Будь ласка, повідомте телефонічно редакцію журналу, що ми приїдемо туди, а Джеймс нехай запрягає.

Наказ виконаний.

У редакції прийняли достойного гостя незвичайно чемно. Видавцеві спитав:

— Коли я вас зрозумів, то ви хотіли би знати прізвище та адресу дами, з якої зроблена ця фотографія.

— Так, — відповів льорд.

— На жаль, не можу зволити вашої волі. Ми дістали цю фотографію від одного нашого париського співробітника, фотографа.

— То будь ласка, дайте мені його адресу.

За п'ять хвилин льорд мав адресу: „Рене Гарсіон, площа Авені, ч. 17.“

Чверть години пізніше льорд зупинив своє авто на легунаському майдані в Кройдон.

— Пане Сміт, заможте два білети до Парижа — доручив секретареві і подивився ще раз на фотографію.

Париж. Перед домом ч. 17 площа Авені зупинилось авто. З авто вийшов аристократ з королівськими рухами. За ним йшов чоловічок, що нагадував мученика. Він йшов два кроки ззаду і перед домом сказав:

— Мільорде! Це тут. Але мусите потерпіти, бо фотограф Рене Гарсіон мешкає аж на п'ятому поверсі.

Фотограф присягався на всіх святих, що він не має нічого спільного ані з журналом ані з фотографією там поміщеною. Шойно, коли льорд витягнув свій портфель і фотограф побачив троші, зробив йому скромне признание:

ЦЕРКОВНІ ДЗВОНІ

доставляє

найбільша у краю фабрика лавочок

Братів Фельчинських

у КАЛУШІ, вул. Сівецька 18

І в ПЕРЕМИШЛІ, вул. Красінського 18

УВАГА: Подаємо до Шановного відома П. Т. та ін. чого спільного не маємо з жидівською фірмою „Станіславська“, що користаючи з популярності в нас називається одним з наших робітників, шивається під нашу фірму.

найважливіший момент оборони інтересів селян перед надмірними податками.

Може тепер дідичі в меншій часті як колись не буде їх податок менший. Але на їх місці наших землях є інші господарі, що мають більшу ласку, ніж український селянин. Щоб наших нащадків не нарікали на нас, що ми не допильнували справи і наші ґрунти вийшли класифіковані, як наших сусідів, мусимо до останніх точок використати законні постанови в цих справах.

Згідно з законом з 16. березня 1935 про класифікацію прислуговує селянам право брати участь у класифікації, у першу чергу бути присутнім при класифікації ґрунтів на полі і при списуванні протоколу.

І це право мусимо припильнувати та з ним скористати. Бо це є перша і найважливіша інстанція. Тоді можна зголосити усно або писемно свої заваги щодо класифікації. Прислуговує та право домагатися, щоб проведено класифікацію ґрунтів, але одночасно треба приготуватися до цього самому поля.

Треба теж пам'ятати, як поводитися в комісіях, коли і де можна переглянути реєстр і класифікаційні пляни, які класифікатор вислав до перегляду в селі. Але на це за мало місця, щоб у статті все пояснити. Тому ще раз вітаємо зацікавлених селян до нашої книжки „Класифікація ґрунтів“, в якій подано основні закони постанови і вказівки, як класифікувати ґрунти як поводитися на випадок, коли селянин неволений і т. д. Цю книжку повинен мати кожен, хто платить ґрунтовий податок, хто купує землю і де комасують ґрунти.

У власному інтересі допильнувати класифікацію ґрунтів, щоб опісля не були покривдані податками, бо нарікання і так нічого не поможуть.

Іж. І. Лопух

— Цю фотографію замовила собі для свого приятеля. Але я не знаю ані її прізвища ані її адреси.

— А може маєте її фотографію з ліцензією? — спитав льорд.

— Ні, пане.

— А може знаєте прізвище та адресу того приятеля, для якого вона замовила фотографію?

— Ні, пане.

— А можете мені описати, як виглядає ця дама?

— Ні, пане.

Льорд звернувся до свого секретаря:

— Ідемо, пане Сміт!

Та коли вже були при дверях, фотографію клікав їх.

— Пане! Я пригадав собі, що ця дама походила по французьки з англійським акцентом, як була американка. Ага! ще одно. Коли вона виходила, згубила листочок паперу. Я сказав йому, гадаючи, що вона може ще вертатися.

Льорд Вімблей кинув оком на записку і прочитав: „Фреді Конгем, Гранд Готель, Нью Йорк“.

Десять хвилин пізніше стояв пан Сміт перед віконцем великого французького корабельного товариства:

— Дві люксові кабіни до Нью Йорку! Нью Йорк, Гранд Готель. У кімнаті дирекції сиділо двох джентельменів з Лондону. Вони спитав:

— Ви певно зможете нас поінформувати, чи не мешкав у вас пан Фреді Конгем?

— Так, це один з моїх постійних гостей. Два днів тому він вернувся до Лондону.

Листопадові роковини.

Рада Т-ва „Молода Громада“ у Львові повідомила своїх членів, що дня 31. жовтня ц. р. в год. 8.30 вечором відбудеться при вул. Коперника 21. І. отворення нової осілки Товариства. З відкриттям будуть перші осілки товариства.

Дня 1. листопада ц. р. відправиться у храм св. Юра у Львові архієрейська Служба Божа. Початок точно в год. 8.45. Збірка членів Т-ва в год. 8.30 на подвір'ї коло церкви.

В год. 12. візьмуть усі члени Т-ва участь у відкритті відділу історично-воєнних пам'яток у Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові, вул. Баранського ч. 21.

Святочні листопадові сходи для членів Товариства влаштує Головний Відділ і львівська філія „Союзу Українок“ у суботу 31-го жовтня в год. 19. у домі Т-ва (вул. Сикстуська ч. 46. 1-й етаж).

Старшина Рух. Т-ва „Сокол IV.“ у Львові улаштує святочні звіти своїх членів з нагоди Листопадових Роковин дня 31. жовтня ц. р. в год. 20.15 у домі „Сокола IV.“ при вул. Крупарській ч. 13. з програмою: 1) звіт членів; 2) реферат; 3) зокладське приречення нових членів „Сокола IV.“

Читайте „Діло“!

Окруження Малаґи.

СЕВІЛІЯ, 30. 10. ПАТ. Малаґу відтяли остаточно зі сторони суші від червоної Іспанії по зобутті Торосу. Червоні вивезли на море 70 заручників і затопили їх.

ЧЕРВОНІ ХОТЯТЬ ПЕРЕМИРЯ?

СЕВІЛІЯ, 30. 10. ПАТ. З Бургосу повідомляють, що буцім то президент Азана звернувся до національного уряду з пропозицією припинення військових операцій із задержанням дотеперішнього стану посідання. Імовірно ген. Франко відмовив ту пропозицію.

ПРЕДСТАВНИКИ МАДРИДСЬКОГО УРЯДУ ДО МОСКВИ.

РИМ, 30. 10. ПАТ. Агенція Стефані повідомляє, що делегати мадридського уряду поїдуть авіаційним кораблем з Барселони до Москви на 14-ї роковини більшовицької революції. До Барселони приїде на інспекцію в найближчих днях авіаційний летун ген. Айдеман.

АМБАСАДОР РІБЕНТРОП В АНГЛІЙСЬКОГО КОРОЛЯ.

ЛОНДОН, 30. 10. ПАТ. Король Едвард VIII. прийняв сьогодні на аудієнції німецького амбасадора Рібентропа, який вручив королеві свої повноваження.

— Чи ви не бачили його в товаристві одної дівки? — і лорд показав директору фотографію з журналу.

— Гм... правду кажучи то пан Конгем відомий з того, що любить жінки. Але я особисто бачив його тільки в товаристві жінок одягнених. Зате можу вам служити його льондонською адресою.

Лорд на самоті із своїм секретарем сказав: — Я не заважаю, якби треба було цьому містеру Конгему відобразити цю таємничу жінку всіма засобами. Мушу вам щиро признатись, що я попросту заохочу у цій жінці. Чи ви це розумієте, пане Сміт?

Чотири дні пізніше висіли вони оба з корабля „Кайн Мері“ в Савтгемптоні. Авто зупинилося перед одною віллою. Вийшов лордай. Лорд Вімблей передав свій білет:

— Прошу мене замешкувати у пана Конгема. Секретар спитав:

— Чи ви справді маєте надію віднайти тут цю даму?

— Зовсім певно, пане Сміт. Ви тільки зачекайте тут.

Сміт сидів в авті і чекав. Після п'яти хвилин почав якийсь крик. За хвилину пізніше з'явився лорд зовсім червоний.

— Пане Сміт! Приготуйте все до поединку. Я маю завтра вранці поєдинок з паном Конгем! І заворте мені теж на нині адвоката.

Сміт уклонився глибоко і спитав зацікавлено:

— То „Леді Ікс“ це жінка пана Конгема?

— Пане Сміт, не гнівайтесь, але ви скінчений лікар Леді Ікс це моя жінка! Пелех. В. Г.

З організаційного життя.

ПОЛІТИЧНО-ДИСКУСІЙНА НАРАДА В ПЕРЕМИШЛІ.

19. жовтня ц. р. відбулася заходом П. Н. К. в Перемишлі в салі „Української Бесіди“ в год. 7. веч. політично-дискусійна нарада. Салю нарада була битком виповнена чільними представниками перемиського громадянства. Наряду відкрив і її проводив голова П. Н. К. д-р Микола Рибак, секретарював проф. Гонтарський. П'ятигодинний політичний реферат про сучасне положення української нації і тактику УГР виголосив посол Володимир Целевич. Над рефератом вивзалась дуже цікава й жива дискусія, в якій забирало голос кільканацятьох промовців, м. ін. адв. Навроцький, о. Борисевич, пос. Пеленський, д-р Старух, д-р Хробак, дир. Станімир, п. Доротак, ред. Костюк, проф. Гонтарський та інші. Народи протягнулись до год. пів до 12. В дискусії порушено багато важких для українського життя питань та обговорено план політичної праці в перемиському повіті на найближчий час. Небавком відбується в Перемишлі реферат посла Целевича про г. зв. „народний фронт“.

ПОЛІТИЧНО-ДИСКУСІЙНА НАРАДА В ЯВОРОВІ.

Заходом П.Н.К. в Яворові відбулася 26. жовтня ц. р. в просторій салі „Нар. Дому“ в год. 6. веч. політично-дискусійна нарада, в якій взяло участь близько півтора сотки чільних яворівських громадян. Наряду відкрив та проводив її дир. Ом. Назаревич, секретарював п. Дмитро Харамбура. Реферат про політичне положення і найближчі політичні завдання в терені виголосив посол Володимир Целевич. У дискусії

взяли голос: о. Митрофан, Михайло Гарасим, дир. Микола Чопик, п. Лисий, представник ремісництва п. Салик, д-р Матвій, п. Теодор Харамбура і п. Остап Білинський. Витерпуючі відповіди давав посол Целевич. Рішено в найближчому часі повести акцію в справі поборювання комунізму та в справі земельній, і скликати окрему нараду громадських, волосних та повітових радних територіального повіту в самоуправних справах.

ПОЛІТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ В ТЕРНОПОЛІ.

Заходом П.Н.К. УНДО в Тернополі відбулася 3. жовтня ц. р. нарада інтелігенції і міщан, призначена політичним справам. Народи відкрив і проводив ім проф. Іл. Брикович. Реферат про теперішнє політичне положення і про політику УНДО та УГР виголосив голова партії й УГР пос. Василь Мудрий. Реферат навістив сучасні політичні відносини у нас і за кордоном, проаналізував положення цілої української нації та докладно умотивував теперішню нашу національну політику в Польщі.

По рефераті відбулася дискусія, в якій взяли голос проф. Степан Кордуба, м-р Скородець, пос. Василь Болюх, проф. Павло Дікві та інсп. Остап Сілк. Дискусанти ставили запити до референта, або промовляли на організаційні теми — головню проти політично-партійного індеферентизму. На піднесені запити дав основну відповідь пос. В. Мудрий, що вже наруге цього року відбув таку політичну конференцію в Тернополі. На останній було прийнятих коло 100 осіб. Хід обох конференцій був поважний і позитивний.

Виховна праця над нашими найменшими.

Загальні Збори Т-ва „Українська Захоронка“.

В четвер 29. ц. м. вечором відбулись загальні збори Т-ва „Українська Захоронка“ в салі „Бесіди“ при участі коло 70 осіб. Збори відкрив і проводив голова п-ні Софія Ракова, секретарювали п-ні: Павликовська та Ралева. З річевих звітів (головни та адміністратора п. Мельника), головню обширного звіту секретарки п-ні Целевичевої присутні довідалися, що члени Старшини Т-ва працювали зі самопосвятою, щоб лише окрузити батьківською опікою найменших, виховуючи їх у релігійному та національному дусі. Старшина Т-ва відбувала щотижня засідання, деколи двічі так, що всіх засідань у діловому році відбулося 59. Найбільше клопоту мала Старшина з фінансовими справами. Під виховною опікою Т-ва в 7 захоронках і двох світлицях у Львові було 370 дітей, з того 198 хлопців і 172 дівчат. Крім того Т-во вело в діловому році 9 півосель, в яких було 720 дітей, у віці від 3—14 років. Дітвору півосель доставала цілоденний прожиток та фахову опіку.

Щоб роздобути необхідні фонди, Т-во уладило 35 імпрез, з яких найважливішою було ювілейне свято в честь Митрополита Шептицького, який дає найбільшу матеріальну піддержку Українській Захоронці. Т-во підтримує матеріально теж мисарська фірма Т. Пявкі і кооп. „Труд“, яка безкорисно помагала шити найменшим народні одяги. Безкорисну лікарську опіку давала Народня Лічниця і лікарі: д-р Малис, д-р Берест, д-р Турко, д-р Любчак, д-р Макарушка та д-р Степанія Корінець. Релігійною опікою окружали наших найменших отці парохії поодиноких наших церков.

Щоб прийти з допомогою убогій дітворі Т-во вело в діловому році дві харчіни: при вул. Городецькій і при вул. Жовківській, де діти найбільших батьків доставали безплатні обідні з двох справ. З обідні користали ученики (ці) народних, середніх і фахових шкіл. Харчіни при вул. Жовківській видає денно 180 обідів, при вул. Городецькій 250 обідів. На все те треба грошей. Касовий оборот у діловому році досягнув 88.142 зл. і 60 сот.

В дискусії не забирав ніхто голосу і присутні одностайно признали Старшину абсолютною різо за її діяльну діяльність.

Підчас наради комісії-матки п-ні М. Пастернакова при допомозі свого мужа висвітлювала прецікаві світлини про життя наших найменших в захоронках. Крім того п-ні Пастернакова як педагогічна референтка виголосила прегарний реферат на педагогічні теми. В рефераті спиталась головню на методах і системах дошкільної

го виховання та обговорила виховання в українських захоронках.

По короткій перерві на внесок голови комісії-матки о. канцл. Галіянта головою вибрали ладі п-ню Софію Ракову. Ії вибір приймав присутні неможливіми оплесками. Це найкращий доказ великої пошани за дотеперішню діяльність голови. До Старшини ввійшли п-ні: М. Донцова, Н. Стефановичева, М. Пастернакова, Н. Макарушкова, С. Павлова, О. Целевичева, О. Лончина, Копачева, Савчакова, С. Ровдольська, Назарева, Левницька, Гольфельд, Нагірна та О. Гижова.

До контрольної комісії вибрали п-ні: Федякова, І. Павликовська, Кум'яницька і Филиповичеву.

До секції опіки ввійшли п-ні: Скопикова, Кавулева, Л. Левницька, С. Монастирська, Н. Мечникова, Кіндікова, Юзичева, Мартюкова і Залозецька.

На запит о. Каштанюка у справі продажі реальності Т-ва при вул. Жовківській відповіла голова С. Ракова і п-ні І. Павликовська. Обі п-ні висловили, що реальність не приносила майже ніякого зиску, вимагала основного ремонту і тому треба було доконче її продати. Зате Старшина купила гарний триповерховий дім при вул. Кентшинського.

о. Лончина поставив внесок, щоб створити найкращіше захоронку для краківської діляниці. Збори закінчилися в год. 8-й вечором.

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ

свою реальність

АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?

дайте оголошення до нашого щоденника.

Державний переворот в Іраку.

ЛОНДОН, 30. 10. ПАТ. Райтер повідомляє з Каїру, що кружляють там погослови, буцім то в Багдаді відбувся військовий державний переворот.

ЛОНДОН, 30. 10. ПАТ. Райтер повідомляє, що вістки з Багдаду потверджують, що в столиці Іраку відбувся військовий державний переворот.

КАІРО, 30. 10. ПАТ. З Багдаду повідомляють, що уряд уступив під загрозою військової змови. Переворот відбувся без проливу крові. У проводі нового уряду стоїть Гісмет-Султаніні.

Ощадність є головною засадою доброї господарки!
Вона забезпечить тобі і твоїй рідні майбутнє
Влекшиться господарський розвій родинного міста.
Ощадністю в длаш найліпшу прислугу собі, рідні і краєві
Тому складай свої ощадности в

МІСЬКІЙ КОМУНАЛЬНИЙ КАСІ ОЩАДНОСТІ

У ЛЬВОВІ ВУЛ. ВАЛОВА 7 І 9.

Відділ I. вул. Городецька 69. Відділ II. вул. Жовківська 75.

Каса приймає вклади на ощадності книжечки почавши від 1 зол. Видає ощадності книжечки на золоті в золоті. Вклади на ощадності книжечки М.К.К.О. у Львові мають характер льокат з правною безпекою (пупільною) і є вільні від секвестру до висоти зол. 2.500.—.

За вклади та їх опроцентування — учить Громада міста Львова цілим своїм майном.

6.300.000 зол. мають резервові фонди каси. — 2.300.000 зол. виплатила каса титулом процентів своїм вкладчикам за рік 1935.

КАСА видає безплатно ощадності скарбонки до хати, коли хто зложить на ощаднісну книжечку 6 зол.

Для шкільних кас ощадності доручує безплатно всілякі друки, та приходить з допомогою в організації.

Каса має повні права **ДЕВІЗОВОГО БАНКУ ЗАСТАВНИЧЕ ЗАВЕДЕННЯ**

Відділ М.К.К.О. у Львові дає заставки під застав золота срібла і самоцвітів.

Трагедія розділеного учительського подружжя

Він: Козак Антін, учитель у Волі Заричській, повіт Ланьцут, шкільний район Ярослав.

Вона: Козакова Марія, учителька в Соколяках, повіт Тарнобжег, шкільний район Ніско.

Обое українці. Побралися перед сімома роками і живуть досі віддалені від себе 60 км. На численні подання з обох сторін, щоб дістатися на посаду до одної місцевості, дістають завжди відмовні відповіді з дотичних шк. інспекторатів і з Львівської Кураторії. По сімох роках такого подружжя пожиття він захорував на нервовий роз-

стрій і лежить тяжко хорий. Вже минулого року, тяжко хорував. Найліпші спеціалісти нервових не дуг у Кракові й у Львові кажуть, що на його хворобу нема в аптці лікарства, бо його треба негайно і конечно віддати родинній опіці, якої він досі не мав. Протягання стану, який є тепер у того чоловіка, доведе його в короткому часі до грізної катастрофи. Таких і подібних фактів маємо десятки.

Що на це Львівська Шкільна Кураторія?

— о —

Сензаційне арештування ендецького студента у Львові.

У вівторок 27. ц. м. арештували у Львові студента медицини Чеслава Роїка, зате, що в дні 24. ц. м. бив шибі підчас протижидівських заворушень і що в дні 27. ц. м. брав участь у збіговиську і демонстрації під Народнім Домом, де відбувалися збори Легіону Молодих. Підчас слідства пізнали принагідні свідки Роїка, як того, що

в дні 29. травня ц. р. побив у Стрийському Парку Соломона Розенмана зі своїми покищо невідомими товаришами так важко, що він помер по кількох днях. Щойно тепер, по п'ятих місяцях виявилось, що одним із убивників був Чеслав Роїк. Його відставили до слідчої в'язниці.

— о —

НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.

— Панахида по бл. п. Арт. Мал. Ю. О. Магалецькому відбудеться 1. XI. ц. р. в год 1-шій у православній церкві при вул. Францишканській. 2977

— Чи Ви вже придбали цікаву та корисну лектуру на осінні вечори? Ні? Так поцікавіться календарем „Криниця“ на рік 1937. Його всесторонньо опрацьований зміст напевне задовольнить Ваші мистецькі вимоги. Перегляньте його в якійсь книгарні, а напевно купите. Ціна невелика, тільки зол. 1.50. Можете також замовити у Вид. „Діло“, залучивши до ціни 30 сотиків на порто.

Вже появилася I. том повісті
ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ

АПОСТОЛ ЧЕРНІ

Сторінок 199, ф. 8.

Ціна 2.50 зол., з пересилкою 3 зол.

Замовляти в Адміністрації „Діла“: Львів, Ринок 10.

В., Янівською до Янівської рогацьки — вул. ній „8“ з Богданівки вул. Городецькою, вул. ра В., Легіонів, Баторія, Зеленою до Личаківської цвинтаря, і назад Личаківською, вул. Гетьманською, вул. Городецькою до Богданівки. — Кожна з хомлять вози зі знаком „А“, що курсують з вул. Листопада, вул. Поточного, вул. Сикстусською, Легіонів, Баторія, Зеленою до Личаківського цвинтаря, далі вул. Димитрієвською, Підвале, Ринком, Сикстусською, вул. Поточного до вул. Листопада, вул. Краківською, Казимира В., Янівською до Гаврилюки. — Автобуси МКЕ курсують з вул. Марійської площі, Гетьманською, вул. Краківською до Янівського цвинтаря, вул. на Марійську площу. Ціна переїзду буде 20 сот. Трамваєві карти річні і бланк переїзджання не будуть важні до переїзду бусами.

— Новий емеритальний закон. З Варшави відомляють, що рада міністрів має в найближчому часі затвердити проект нового закону в справі емеритур. Проект обіймає всі категорії емеритальні права держ. цивільних урядовців, службовців. Військ. емеритурі будуть укладені окремо. На основі цього проекту уряд буде прислугувати всім держ. функціонерам після 15-літньої служби у висоті 30 при. плати при. плати після 35 літ служби. Емеритурні гроші може бути вища від 1000 зол. місячно. Крім того всі права, які мали перед декретом з 1918 пада минулого року й отримає побори з часу найвище на 10 при. і то тільки у випадку як емеритур перевищує 100 зол. місячно. Крім того в 6. „заборних“ державних підприємств та заводів. Новий проект привертає побори емеритальних складок зперед 1934 р. Його проект жать законодавчим тілом на найближчій сесії але не виключене, що появиться шляхом президентського декрету.

— Прем'єр Складковський проти бешкетів вищих школах. У зв'язку з останніми ексцесами польської молоді у вищих школах прем'єр Славой-Складковський оголосив замах, що безоглядно протиставиться всім, хто обирає рівень академічних амбіцій до штубишних (шкільних) бешкетів. „Буду протидіяти тим, хто роблять бешкети, і тим, що їх ініціюють, а управління негідну спекуляцію на злиданні душі молоді“ — кінчить прем'єр.

— За комуністичну пропаганду. Горіла староство у Львові припинило діяльність „Звіювжу вольней мислі“, що займається комуністичною пропагандою. Арештовано троє осіб.

— За належання до КПЗУ і комуністичної діяльності окружний суд у Коломиї засудив троє комуністів на кару від 5 до 6 літ в'язниці.

— Краєва хроніка. До кооперативу „Май Березові Нижньому пов. Коломиї вилучили злодій. Коли в тім часі надійшов господар Лев Фіцин, що мешкає в сусідстві, одні з крадіжків ударив його палкою по голові, після чого він утратив свідомість. Злодії втіли в напрямі Яблонова. — В Заблудові пов. Сяні повісився 20-літній Іван Борний, якому не дозволили зв'язатися з білою сім'єю. Причину самогубства подав у листі. — В станції Сопіжанка біля Каміньки Стр. переїзду паровий потяг 70-літнього Семка Козля. — 13 Мишині пов. Коломиї 2-літній Анна Купицька померла в хаті без опіки. Обличчя її було і того самого дня померла. Родичів звинуватили до відповідальності.

— Нові опікуни Полісся. В Бересті появилася перше число польського часопису „Очерет“, присвяченого справам Полісся. У асуптаті від редакції читаємо: „Не голосно казати, не маємо ніяких програм, не створюємо ніяких доктрин, — хочемо тільки працювати для добра Полісся, поширюючи про нього правду, часом може сумну і прикру, але тільки правду“. Булоб усе дуже гарно, якби тільки редакція „Очерету“ не фальшувала тієї правди, якоїся „вищих“ інтересів.

— Повне видання творів марш. Пілсудського в Німеччині. Нім. видавниче закладення в Берліні виладжує збірне видання творів марш. Пілсудського (політичні твори, промови, прислів'я) і в меншому переказі та в передній частині містера Герінга. Цікавий є проєкт видання лістою субскрибентів. Між німцями субскрибентами фігурують м. ін. канцлер Гітлер, мейстер Герінг, міністри Геббельс, Бальбог.

Стрілецька пісня в музиці і слові.

Законом Товариства Укр. Інвалідів
визначено для 12. листопада п. о.
виступати в великій залі театру
в 8 год. вечір у великій залі театру
Різдвоподобостей

"ВЕЧІР СТІЛЕЦЬКОЇ ПІСНІ"

якого програму виконують Ви Артисти:
Микола Голубець, Михайло Дуда, Юлія
Гусаківна, Роман Кришталевський, Че-
слова Ніжковська, Петро Пшенич-
ко і Академічний хор "Благодієвський".
Відкриття: Білетів у Кооп. Плат. при вул. Руській ч. 3.

рат, Вальтер, Фрік, Керль, Руст, далі Альфред
Розенберг і інші визначні партійні діячі, прези-
дент данієвського сенату Грайслер і т. д.

— **Лавреати нагороди Нобля в медицині.**
Як повідомляють із Стокгольму цього року на-
городу Нобля в ділянці медицини і фізіології
призначено 30. п. м. Нагороду поділено між проф.
Генріха Галета Деля в Лондоні і проф. Леві
з Грана. Перший з них славний зі своїх дослідів
над спортивом, другий є спеціалістом у ділянці
фізіології нервів.

— **Тільки 1.784 неграмотних у чехословацькій
армії.** Неграмотність у Чехословаччині належить
до рідкості, до чого причинилася реформа
письменності у Словаччині й на Закарпатті. В
1926 р. було в армії ще 4.825 аналіфбетів з тих
країн, тепер є тільки 1.784 вояки, що не вміють
читати ні писати. Всі мусіли перейти спеціаль-
ний курс, на якому 85 проц. вояків навчилися
грамотності.

— **Служниця письменницею.** В Нью Йорку ве-
лику сенсацію викликав факт, що першу наго-
роду в конкурсі на повість, написану по швед-
ськи, здобула молода фіняндка, Салі Сальмі-
нен, знята в цьому місті в характері покоївки.
Конкурс розписала видавнична фірма Болгар
Тіахт з Гельсінгфорсу. Нагороджена премією
50.000 фінських марок повість має заголовок
"Катрина". Двадцятилітня авторка перебу-
ває від 6 літ в Америці. Тепер вона посвятить
письменницькій праці.

— **Не вдалось добути корабель.** З Гамільтону
повідомляють, що кружляк "Драгон" і два го-
динники пробували впродовж двох днів ви-
доби з опанського корабель "Крістобаль", який
затонув на висоті Бермудських островів, але
безуспішно. Дальші спроби занекано.

— **Небезпечне заняття.** В одній з найбільших
друкарень у Берліні інститут професійних не-
дуг ствердив масове затроєння друкарських ро-
бітників, що обслуговують ротативні машини бара-
ного друку. При цьому друку вживають фарб,
що містять у собі мішанину бензолу, ксилю-
лу і толуолу, які швидко парують і занеци-
ють повітря. Пари тих складників затроюють
подібно як наркотичні субстанції. При довшому
затроєнні появляються зміни в крові і внутріш-
ніх органах. Відповідна вентиляція і система-
тична лікарська контрола може запобігти тако-
му затроєнню.

— **Чехословацькі державні нагороди за 1936 р.**
Міністерство освіти Чехословаччини призначи-
ло 28. жовтня такі державні нагороди: Яросла-
вові Сайфертові за том поезій "Руки Венери",
Ф. Х. Шальді за книжку "Старі та нові дерево-
роти", Яко Новомескому за поезії "Відчинені
вікна" та Егонів Гостовському за повість "Па-
лі", за драматичну творчість Франтішекові Лян-
герові за п'єсу "Кіна стежа" і Е. Ф. Буріанові за
його режисерську працю. За музичну працю ді-
став нагороду Чеська Фільгармонія за поширю-
вання рідних творів на чужині. За творчість у кі-
нематичній мові дістав нагороду Еміль Меркер, а са-
ме за свої поезії. Кожну нагороду призначувало
окреме журі складене з 5 членів.

— **Найбільший телескоп на світі.** В ньюйорк-
ському музею природничих наук виставили
модель телескопу, який будуть тепер у Фі-
ладельфії для астрономічної обсерваторії в Па-
ломар у Каліфорнії. Телескоп помістить вели-
чезну софу з проміром 200 цалів, яку перед
кількома місяцями вивели у скляних гутах у
Корнігу в ньюйорському стейті і перевезли до
Каліфорнії залізним ошліфування. Телескоп буде
готовий до вжитку астрономів в 1940 р. Пред-
ставляється він як велика труба 20 метрів зав-
довжки та 7 метрів у перекрою. Важить 500 тон.
До цього великого діла, яке астрономи цілого
світу почитали з захопленням, причинився мі-
стер Рокфелер, що жертвував на ту ціль шість
мільйонів доларів. Новий телескоп зближить мі-
сць на відстані 38 кілометрів і подвоїть змогу

бачити небесні тіла аж до віддалі двох мільйонів
світлових літ. Незвичайний цей апарат так
конструований, що при його величезних мірах
і тигарі мала дитина одною рукою зможе його
обертати.

— **Добре виховання дітей півнаємо по дис-
кретним, елегантним і не галасливим ході.** Куль-
турні люди ніколи не ходять без обласів Берсон
Спорт.

Всячина.

200 наречених і одна жінка.

До мера міста Веймута звернулася перед
кількома тижнями одна жінка з проханням, щоб
він підшукав для неї чоловіка. На оголошення ме-
ра зголосилось 200 мужчин. Перед кількома
днями дістав знов мер письмо від цієї жінки, якої
називає французькі приписи промовчують. Вона
просить припинити брак мужчин, тому, що во-
на рішилась вже вийти заміж за одного з канди-
датів, емеритованого старшину.

ДИВОГЛЯЛИ.

НЕ МОЖЕ РІШИТИСЯ НА ПОЛ.

Париські часописи подають сенсаційну віст-
ку з Нью Йорку, що Зденек Ковбек, чехословаць-
кий спортсмен, що недавно з жінки перемінився
у мужчину, тепер знову переходить зміну полу.
Іншими словами, перемінився знов у дівчину.
Кілько в тій вісті правди, годі ствердити. Одна-
че найпевніше, що нові сенсаційні вістки — це
хитрий рекламний трік американців, бо Ковбе-
к чи пак Ковбек виступає в різних атракційних
імпрезах. Організатори хотять мабуть такими
вістками зробити б. чеській легкоатлетці сильну
рекламу перед її виступами в Європі.

ОТРУЇВСЯ... ІМЕНЕМ СУДЖЕНОЇ.

Рекорд оригінального самовбивства побив
17-літній друкарський учень у Будапешті. Він за-
кохався без взаємності в доньку свого сусіда.
Доведений до розпуки її байдужністю зложив він
на ліжотипі імя своєї коханої і проковтнув гаря-
чий ще відлив. Гаряче олово спричинило в орга-
нізмі сильне затроєння. Хлопець помер, заки ще
його довели до лікарні.

НАВ'ЯЖЧА ЖІНКА СВІТУ.

Щойно недавно довідались мешканці Ягоди-
ни в Югославії, що їх містечко може теж поча-
нитись світовою славою, а саме має воно най-
тяжчу жінку у світі. Савета Анделіч, 26-літня
донька мешканця містечка важить не менше, як
252 кг. До 16 року життя розвивалась Савета
зовсім природно та її тіло мало зовсім звичайну
вагу. Раптом по скінченні 16 літ її розвиток став
ненормальний і одночасно почала вона жакливо
прибувати на вазі. Дівчина, що почала соромити-
ся своєї товстезної постаті, 10 літ не показалась
нікуди поза домом своїх родичів.

Однак тому, що її батько, бідний ремісник,
не міг своїми скромними засобами заспокоїти її
величезного апетиту, що непомірно зростає разом
із вагою, рішилась Савета сама заробляти на свій
прожиток. Вона мусіла передовсім зрестись до-
бровільної в'язниці дома і погодитися на прилюд-
ні виступи. Люди платили солоні гроші, щоб по-
бачити найтяжчу жінку світу. Щоб Савета могла
вийти з дому своїх батьків, мусіли перед тим
входні двері наповнювати поширити.

3 кіна.

Кіно "Касіно": "Король жінок".

Іще раз бачимо, як американські фільмові
підприємці придумують ідеї до великих ревій,
відкривають нові "зірки", роблять їм кар'єру, до-
робляються майна, пропутують його з примхи
жінок і власного себелюбства, і за кожним разом
хотять починати все наново. Два приятелі з то-
го самого бізнесу випереджують один одного,
щоб заангажувати найкращу, ще невідому ар-
тистку і один з них має такий хист здиувати
собі жінки, що кожна, якій обіцяє він славу на
сцені, йде за ним. У цій фільмі бачимо небувале
багатство балетової ревії; попросту очі болять
дивитись на довжезний хоровід костюмів та що-
разто нові картини. Дуже зручно використана
тут закулісова техніка, звичайно закрита перед
нашими очима з пересувною сценою, що при-
ближує та віддаляє особи та предмети. Бачимо
теж небуденного гротескового танцюриста. Го-
ловну роль грає Віліям Пауел — артист, що
вміє відтворювати типи сальонових левів, пов-
ний темпераменту і англійського звершого хо-
лodu. Люїза Райнер у ролі французжанки дає
справді прегарну драматичну креацию. Мирна
Льон не мала нагоди проявити свого таланту у

ролі скромної жінки. Дуже добрим партнером
Пауела був Фрэнк Морган, досвідчений артист
від характеристичних ролей. Уся фільма витрала
би чимало, якби не мала так багато всяких епі-
зодів, що повторюють той самий мотив. Режисе-
ри хотіли мабуть полишити враження величезно-
го багатства ньюйорських ревій і тої перестоми,
від якої гинуть великі підприємці. Фільма тя-
гнеться замість пересічних півтора години — дві
години і чверть.

Дописи.

СТРИЙ.

Академічні Вечори. Щоби розвинути спеціалістичні
інтелектуальні та молоді окружні відділи Т-ва св. Андрес
у Стрию запросив на виклади членів Богословського
Науки. Т-ва у Львові з рефератами. На спеціальні рефе-
рати почала приходити інтелігенція, головне молодь.
І коли на першій рефераті було 70 осіб — то на четвер-
тій було вже 120 осіб. Особливі реферати притягували мо-
лодь до сали "Сокола" в Н. Домі, де можна чогось ці-
кавого довідатись. Коли по четвертій рефераті гра
Гінтишак заповів, що далі тижні не буде рефератів,
учасники з жалем розходились і весь час допитувались,
чи напевно за два тижні будуть виклади. Окружний Ві-
діл Т-ва св. Андрес, який фінансував виклади, бо з до-
бровільних датків не можна покрити коштів позоворожі
презента і заплатити на сазу, авторитативно потвер-
див, що введе далі серію цікавих викладів у Бог.
Науки. Т-ті у Львові, а що йому належить загальне
признання.

ПРОТИ ГРИПИ

Ангіни і неду-
гам з простуди

КРАЄВІ ТАБЛЕТКИ

PANACRIN

Анкета у справі поголовного членства "Просвіти".
Започаткована Матірним Т-вом "Просвіта" у Львові про-
паганда поголовного членства "Просвіти" набула в
Стрию і повіті ширій відомості. Для 22. п. м. заходив
Філіп "Просвіти" в Стрию відбулась анкета у цій спра-
ві, а 25. п. м. в читальні "Просвіти" на передмісті Ла-
ви. Присутні на обох анкетах виклали зрозуміння та
хвилювання і належно оцінили заслуги "Просвіти" зобов'язу-
ючись доложити всіх сил, щоб кожна саляма укра-
їнська однинця стала членом "Просвіти".

Театр "Заграва". У своїй турне по Галичині при-
їхав 22. п. м. до Стрия театр "Заграва" на дві вистави
під проводом п. Блавацького. Атракцією для міста і по-
віті була перерізка "Кіо вадіс" Сенкевича в двох час-
тинах. Вже прихильні рецензії зі Станиславова і Коло-
миї викликали велике зацікавлення. Обі вистави прой-
шли з великим моральним і матеріальним успіхом. Пре-
гарні костюми, мистецька гра артистів, роблять ці дві
частини п'єси на довгий час атракцією для української
і чужої публіки. Пополуднева вистава "Голгофа" ви-
пала також добре і дає заповуку, що і на далі буде
притягати маси до свого театру. Коби ще вдалось під-
хопити якусь українську п'єсу.

Анкета у справі допомоги убогим у Стрию. Бра-
тво св. о. Николая у Стрию (секція допомоги убогим)
скликало для 25. п. м. анкету до сали "Сокола" у справі
вирішення поведіння акції допомоги бідним. На анке-
ту явились представники всіх українських установ; ви-
брав комітет праці і є надія, що і цього року подібно
як і минулого, під проводом церкви допомога убогим
найдє живий відгук у суспільності.

ТЕРНОПІЛЬ.

Боротьба зі злишкою цін у Тернополі. Для 22. і 23.
п. м. перевела комісія, зложена з представників адміні-
страційної влади, контролю цін та чистоти крамниць.
За порушення постанов влади покарано 36 купців гри-
ною. Слід підкреслити, що за зразкову чистоту нагоро-
джено крамницю Маслосоюзу в Тернополі. У зв'язку з
переведеною контролею приарештовано двох відомих
купців Івана та Петра Майку.

І таке буває, що в українського адвоката в Терно-
полі копилентом є заплікний україножер, ефік Полк.
Чи може дійсно вже така недостача українських сил,
що їх треба заступати тими, що не признають навіть у-
країнського імені? Чи інші адвокати не могли би впа-
нути на того адвоката?

І. листопадове свято ашанує громадянський комітет
Тернополя спеціальною академією в сали "Міщанського
Братства" в неділю 1. п. м. в год. 12. вполудне. Панахи-
ду за полягалих борців відправлять у суботу 31. п. м.
в год. 6. у парохіальній церкві при вул. Руській.

